

Б.С.Тихолоза]. – Львів, 2007. – 336 с.; Тихолоз Б. Філософська лірика Івана Франка: діалектика поетичної рефлексії / Богдан Тихолоз. – Львів, 2009. – 319 с.; Ткаченко Олена. Українська класична елегія: [монографія] / Олена Ткаченко. – Суми : Видавництво СумДУ, 2004. – 256 с.
Франко І.Я. Майові елегії // Франко І.Я. Зібрання творів: [у 50 т.]. – Т.3 / І.Я. Франко. – К.: Наукова думка, 1976. – С. 342 – 345.; Шупта-В'язовська О. «Майові елегії» І.Франка у контексті хронотопічності художнього мислення / О.Шупта-В'язовська // Українське літературознавство. – 2003. – Вип. 66.– С. 35 – 40.

В статтє определено романтико-реалистическое направление «Майских элегий» Ивана Франко, которые таким образом служат объединяющим звеном между ранними стихами «С вершин и низин» и последними мотивами «Дней печали». Под реализмом и романтизмом понимается нечто большее, чем конкретные литературные стили .

Ключевые слова: элегия, романтизм, реализм, внутренняя психологическая функция пейзажа, общественная функция пейзажа, мировосприятие художника.

Микола Зимомря, проф. (Дрогобич)

ББК 83. 34
УДК. 801:82

Жереб гірчиного зерна. Літературний портрет Галини Яструбецької

Треба з'ятимити: на врожай то, на врожай, коли на Русавну п'ятницю випаде солодкий дощ; земляця стає теплою, а трава молода – розкішною, як свіжа бринза...

Так воно й сталося тієї пори: і врожай був, і якась благодать райська наповнювала серця справжніх хліборобів. А такої кількості тих, хто сіє і жне, як на Волині, нема ніде! Хоч сонце пекло, а господар все ж пильно оглядав інвентар, що пригодиться у серпні. Він нахилився, бо побачив на регульованому реманенті неглибоку вм'ятину, може, завбільшки недоспілої сливки. Звідки б це?! Та зойк поліжниці випростав його одразу, а міцна вольова зморшка між великими бровами, ніби стиснула погляд.

Іду, іду! – ніби сам до себе промовив Іван. І тільки встиг вигукнути натхнене «Іду-у-у!» і – відкрив двері світлиці. Аж тут прорвався голос, такий величний, наче вогонь з Гефестового царства... Що далі й казати? Радісною була новина для всього села Самійличі, що в Шацькому районі: тієї світлої днини, що припала на двадцять серпня 1959 року, о 16-й годині народилася Галина Козачук ...

Вона зростала так швидко, як вправний мисливець клацає пучками: раз, два, три – час до школи йти! А варто нагадати: восьмирічна Самійличівська школа знаходилася далеко від хати школярки. Тому йти до школи означало пережити всілякі пригоди. Проте навчання для неї було такою забавою, що сприймалося, власне, як святе дійство. Повсюди лунав дзвінкий голос матері: «Га-алюню-ю!»...

До роботи і чистоти вона привчила доню змалечку. Звісно, це не впливало на ритм виконання уроків: домашні завдання ні при яких обставинах не могли бути не підготовленими. Це викликало подив, інколи невдоволення батьків, коли Галя відмовлялася виконувати роботу по господарству, покликуючись на стан виконання вправ з того чи іншого предмета. Зрозуміло і так, що вона навчалася на «відмінно». Всі предмети без виключення давалися легко. Щоправда, географію вивчала неохоче, бо там стільки гаптованих золотом і сріблом країн, краєвидів з озерами й горами...Адже необхідно було просто заучувати, а юна учениця потребувала логічної мотивації, сказати б, «з девізом-малюнком». Однаково любила точні науки і гуманітарні. Особливо геометрію з доведенням теорем, креслення, малювання, співи і літературу. Шкільні твори – одне з найцікавіших занять. Перечитала всі книжки з сільської бібліотеки. Тоненькі не приваблювали, натомість великі романи прочитувала, як натщесерце, швидко. З дитячих літ запам'яталися «Собор Паризької Богоматері» Віктора Гюго і «Кров людська не водиця» Михайла Стельмаха. А першу-ліпшу поезію Тараса Шевченка могла вивчити за лічені хвилини. Нині хтось би висловив оцінку: Галинка мала таку собі мимовільну пам'ять. Фіксувала всю інформацію і, коли виникала потреба, несподівано віднаходила необхідне. Де? Десь в улюблених обладунках вивченого... Ось, її зізнання: у моєму житті «велику

роль зіграла школа. Мені і тут пощастило. У першої вчительки – Валентини *Литвинюк* ми були першими. Вона нас любила, а мене особливо. Викладач математики – Софія *Мельничук* і її чоловік – директор школи, фізик за фахом, Іван *Степаненко* – належали до когорти педагогів, відданих своїй професій і дітям. Вони були моральним авторитетом для односельчан, порадиниками в усіх питаннях. Коли я пішла в 5-й клас, шкільний колектив поповнився молодими силами – випускниками української і російської філології, історії, географії, нова піонервожата. Креативні, красиві, повні бажання навчити, добрі фахівці – тільки вчися! А мені вчитися хотілося!»

Звісно, крім навчання, випадає й «дівочий» клопіт, бо ж – поруч Матуся, яка від роботи на землі – невіддільна. Потрібно щось завжди рвати, стелити, збирати, молотити льон, полоти, копати, глядіти худобу, збирати зілля, поживу для свиней і птаства, гребти сіно, одне слово, «тисяча і одна справа-ніч»... А як не згадати щолітній «ягідний марафон», коли настає цілий сезон для збирання чорниць. Вони, Галинка з мамою, зустрічали й проводжали сонце в лісі. Цілими днями, незважаючи на погоду, вони збирали ягоди (так у селі називали чорницю). Без брачок, тільки руками, тоді з цим було строго – конфіскація брачки і продукту, якщо заставав лісник. Потім мама возила ягоди на ринок у м. Володимир-Волинський. Виручені гроші були серйозним доповненням до сімейного бюджету, бо в колгоспі за каторжну працю платили 3-8 карбованців щомісяця. Відстані щодня долалися неабиякі, особливо нелегким було повернення додому вповні (матері – коробки за плечима, діти – кошечки і клунки в руках). Але – ліс, особливо Венське урочище, де сосна, комарів майже нема, і можна ходити босому посеред ягідників – чиста глиця, змії, практично, не побачити. Трави, запахи лісові, обіди гуртом, квіти, птахи – винагорода за пекучий біль у цілоденно зігнутій спині...

Цей уривок текстової матриці міг би мати окрему назву: «Галині з Волині». Та Волинь велика, а село з його уродженкою Галею – маленьке. Перша писемна згадка про Самійличівське поселення датується 1565 р. під назвою «Рудка за горою». Перед поворотом у село доволі широку трасу Ковель-Шацьк-Брест перетинає річка Рудка, колись Руда (через одну літеру «к»

окреслене зімління усієї водойми). Вона бере свій початок з полапських (село Полапи) боліт, огинає село Самійличі і впадає в озерце біля с. Пехи, а далі – в р. Прип'ять. Прип'ять народжується саме тут, біля острова Довге, де на одному з хуторів й народився Галин батько; Іван Козачук, як був моторним парубком, прошкував болотами-очеретами-сіножатями, так, «на дівчата», в навколишні села і хутори. А вони в Шацькому районі особливо багаті «на дівочу красу»: назвати б лишень такі красномовні місцинки, як Вілиця, Гаївка, Голядин, Залісся, Затишся, Кам'янка, Кошари, Красний Бір, Омельне, Плоске, Пульмо, Ростань... Оскільки Самійличі розляглися на самому краєчку, то в усі боки – одна відстань для того, хто шукає... Чому Самійличі? Нині важко сказати. Та все ж, приблизно з 1610 р. поселення з п'яти, згодом з 14 – 18 «димів», люди стали називати Самійловичами. Найбільш вірогідна версія походження топоніму – від імення Самійло, ватажка мисливців, який облюбував цю – багату на звіра, рибу, птаство, гриби і ягоди, диких бджіл – місцину і поселився разом із синами поруч уже наявних дворищ. Своїми чеснотами він зажив пошани аж до масштабу увіковічення власного ймення в назві села. Зберігся й досі рід з прізвиськом Самойлич. Про це пані Галина може оповідати годинами. Та виокремлю тільки деякі акценти.

Безпосередньо біля села Самійличі озера немає. Чого вже достоту багато, так це – болота; а навкруг – броди, бродики, заплави, ставки, рівчаки, ковбані, в яких дітлахи руками вміло ловили щучок, в'юнів. «Наскільки зачаровують такі краєвиди, наскільки міцно тримають серце на блакитно-зеленій прив'язі, знає тільки той, хто виріс у болотяно-озернім царстві», – не без гордості каже Галина, згадуючи при цьому неодмінно Лесю Українку з її безсмертною «Лісовою піснею». Ось, приміром, цитата з її листа від 28 листопада 2014 року: «Коли я ще була малою, то, можна сказати, в нас під вікнами гніздилися дикі качки, росли гриби, ожина, малина, лісові горіхи, калина, горобина. Болота – неймовірна пишнота життя в найнесподіваніших формах. Власне, я пані Наталю Кумановську інтуїтивно «вгадала» через одну з ранніх її робіт – «Болотяна царівна». Я не помилилася. Без її художнього супроводу моїх усіх книг вони багато б утратили. В тому числі й монографія. Саме Наталя Кумановська підказала не «канонічну» експресіоністську чорно-червону кольорову концепцію обкладинки,

а експресіоністсько-субстанційне звучання барви в «Осінніх квітах» Ганни Собачко-Шостак. Адже справа не в кольорі як такому, а в його інтенсивності і «архетипності». У цій репродукції – ідея дослідження: експресіонізм української культури – питома її властивість, як і будь-якої елітної культури взагалі. Спілкування з Наталею стало для мене необхідним. Глибина і сила її полотен – результат безперервних пошуків шляхів до істини через книги, аналіз історії, рефлексії, саморефлексії». Хіба не складається враження, що в особі Галини прихований поважний мистецтвознавець? Тому їй так болить душа: на жаль милосердний, усі пишноти Волині нині практично зникли, бо усе звузилося до крихітних клаптиків краси після руйнівно-погромної меліорації!

Відома істина: у «бароковому» вінку «нульовий пунктик» обійти складно. Не оминув його і вільнодумець Іван: припала йому до серця писана красуня Зіна Дзядук, уродженка села Самійличі. Хоч здобула тільки початкову освіту, але розумілася на всьому, що торкалося взаємодії людей із навколишнім світом. Вона зналася на лікувальному діалозі. Тому розмовляти з донею було для матері правдивим дійством. Загалом між ним панувала гармонія, світло якої згодом Галина відтворить у «Поліському пілігримі». Там – її свідчення і про білу хату, і про маму, і про батька, і про село, і про те, що саме там, у дитинстві, для неї становило найбільшу цінність. Кому зробила уступки? Глибинній любові з боку матері, а ще – пісням батька, який у чомусь нагадував дідуся Макара. Щоправда, міг пограти устами, затиснувши долоні...Останнє не сприяло становленню приборканої довіри. Та ба, кожна зятятість може зникнути, коли вже зайде сонце, коли принесеш на підощвах свіжу глину з могили близького небіжчика...

Іван Козачук набув восьмирічної освіти у стінах вечірньої школи. Любив читати, цікавився політикою, мав чудовий голос, любив гостей і гостину. Сусіди знали: там, де подружжя Козачуків, пахне хлібом... Від батька Івана Галина й успадкувала голос і любов до пісні. Набувши досвіду і почерпнувши самодостатню термінологію зі сфери музичної культури, вона сьогодні спроможна дійти висновку: природа наділила її колоратурним сопрано. І це добре, що вона сама оцінює; адже опанувала не тільки

ремеслом, а стала майстром, хоч підмайстром достоту ніколи й не була. Зрозуміло, сьогодні відсутня безпосередня потреба в публічному визнанні її співочого таланту. А все ж іноді щось защемить у грудях і так хочеться правицею прикрити нагрудний медальйон біля серця. Так, вона не стала вокалісткою, хоч повсюди виспівувала її душа – Всевишній заклав добру основу. Та умови життя сільської дитини не дозволили довести Божий задум до передбачуваного результату. До всього додалася ще й експлуатація голосу в природно-польових умовах, тобто без урахування метеофакторів і мутації.

Що ще? Кожний має право на таємницю. Подібну вона також мала, коли осмислювала мальовані образи, бо ж володіла фарбами. Ще в школі явила задатки малювати. Прагнула розгадати мистецтво геніального італійського художника Сандро Ботічеллі (1445 – 1510). Його перу належить нечувано майстерна картина під назвою «Весна», виконана в 1477 році. Що там намальовано? Три стрункі дівчини ваблять дивною красою, що проступає крізь прозору тканину... Вона й собі не стримувала бажання розгледіти політ бджілки, а відтак і змалювати її з натури. Не обмежувалася уроками малювання, бо ж, як і читання, це приносило естетичну насолоду.

Все це насправді принесло користь, коли навчалася на шкільному відділі в Луцькому педагогічному училищі ім. Ярослава Галана, а згодом у Луцькому педагогічному інституті імені Лесі Українки. Тут вона прилучилася усім еством до словесності. Студії на філологічному факультеті супроводжувалося додатковими обов'язками, у т.ч. оформленням і випуском стінгазет. А ще – участь у концертах, різноманітних культурних заходах, які були за тогочасної доби характерними знаками студентського життя. В її нотатнику значиться чимало прикладів. Приміром, коли була на третьому курсі, а за вікном «гуляв» 1981 рік, то судилася зустріч із тодішнім ректором Нестором Бурчаком. До слова, саме Нестору Володимировичу належить ідея реорганізації педінституту в університет. Солідний очільник розмірковував уголос, краєм ока стежачи за реакцією співрозмовниці, коли несподівано запропонував узгодити її наміри з можливим працевлаштуванням на кафедрі української літератури як лаборанта...

Галина Козачук стала студенткою педінституту відразу після закінчення навчання в педучилищі. Тому вчителем початкових класів їй працювати не довелося. Проте фах учителя української мови і літератури, здобутий у педінституті, знадобився перегодом. Після аспірантури в Київському педінституті ім. М. Драгоманова (спеціальність 10.01.01 – українська література), до того ж з дипломом кандидата філологічних наук, вона понад двадцять років викладала українську літературу в 11-ому класі і керувала написанням наукових робіт з української літератури в Луцькій гімназії № 14, що сьогодні носить ім'я В. Сухомлинського.

Мало хто знає, що його чекає... Важко було втямити, який обладунок викує їй доля. Та видавалося, що щаслива мить – поруч. Так, акурат перед державними іспитами, що припали на червень 1982 року, вона вийшла заміж і Козачук стала Яструбецькою... Бо так вже давно-давно заведено: хто покликаний дати початок новому роду, той полишає свій. А шанобливі заміри на світ науки? Вони мали місце, бо тогорічний першOVERесень позначив початок її професійної діяльності. Відтоді вона пов'язала свої устремління з викладацькою роботою в рідному Храмі науки, який тепер іменується Східноєвропейським національним університетом імені Лесі Українки.

Рік котився за роком, як на возі. Словом, нелегко давалася велика наука. Та вона вміла тримати язика за зубами: не кожний відав про її муки як дослідниці особливостей прози Андрія Головка. Захист кандидатської дисертації, що віддзеркалювала сутність теми «Лірико-імпресіоністичні тенденції в ранній творчості А. Головка в контексті української прози 20-х рр. ХХ ст.», припав на 1990 рік. Звісно, науковий світ – то не Двір чудес! Та для неї той світ значив багато. Сконструйований під своєрідну вітрину ідей. Тому й не дивно, що від 2000 року поле її наукових зацікавлень поширилось: експресіонізм став основною темою літературознавчих пошуків. Вони завершилися появою ґрунтовної монографії «Динаміка українського літературного експресіонізму» (Луцьк, 2013, 380 с.). А 23 жовтня 2014 року вписане в її життєпис особливим карбом: тієї днини відбувся захист докторської дисертації, виконаної на кафедрі новітньої української літератури Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Дослідження здобуло високу оцінку авторитетних учених, зокрема, члена-кореспондента НАН України Миколи Сулими, професорів Галини Мазохи, Андрія Печерського, а також наукового консультанта Юрія Коваліва. Автор цих рядків, власне, як член вченої спеціалізованої ради може засвідчити: Галина Яструбецька переконливо ідентифікувала й осмислила явище літературного експресіонізму в комплексі генетично-традиційних, засадничо-інваріантних, індивідуально-стильових і поетико-оновлювальних чинників. Впадає в око авторський вибір творів і персоналій, либонь, найбільш примітних для характеристики д и н а м і к и українського літературного експресіонізму, зокрема, таких, як В. Стефаник, В. Винниченко, О. Довженко, М. Куліш, Т. Осьмачка, М. Бажан, Микола Хвильовий та ін.

Як розімкнути межі циркулювання різних вимірів, якщо йдеться про педагога вищої школи? Кажу, передусім про педагога справжнього. Тут мимоволі на думку навертаються імена насамперед наставниць, для прикладу таких, як Луїза Оляндер, Марія Моклиця, Людмила Бублейник, Людмила Грицик, Вікторія Зарва, Олена Бондарєва, Олена Івановська, Алла Паславська, Марія Федурко, Людмила Краснова, Олена Кобзар, Антоніна Гурбанська, Оксана Гальчук, Мирослава Гнатюк, Наталія Науменко, Ольга Гвоздяк, Ольга Куца, Ольга Харлан, Ольга Червінська... Називати прізвища, як прикипіти до криниці – струмочком-вервечкою нанизуються одне до одного і творять свій материк. Чи можна перерахувати усіх носіїв, хто творить красиве й вічне?

Галина Яструбецька знайшла себе у стінах вищої школи. Вона обіймає посаду доцента кафедри української літератури, отримавши в грудні 2004 року відповідний атестат. Цьому передували етапи трудового поступу – асистента, старшого викладача. Викладає історію української літератури ХХ століття (другу половину). Якщо ж виникає необхідність, то охоплює всю історію української літератури ХХ століття, починаючи від перших десятиліть. Нею апробовані два спецкурси: «Координати українського літературного експресіонізму», «Стильові школи, течії, напрямки в українській літературі». Ні, недоцільно тут перераховувати все те, що виокремлює розрізненість її наукових і

виробничих уподобань. А все ж про одне духовне устремління необхідно повести мову. Як не закрігти бесіду про оригінальну художню творчість Галини Яструбецької?

Перші проби її пера припали на пору дитинства. Вони набули пошвавлення упродовж студентських студій. Що сприяло її самовираженню через художнє слово? Може, хронічний синдром Ассоль, тільки не в розумінні очікування судженого, а в сенсі доживання себе в собі... І нині вона – у лавах Національної спілки письменників України. Отримала спілчанський квиток в квітні 2014 року. Ні, не кожний швидко плаває. Та годі балакати про «худий» послужний список. Можливо, вона до категорії людей з «активною життєвою позицією» і не належить. На те є відповідь. Її радше можна б зарахувати до тих, хто характеризується інтенсивним внутрішнім існуванням. Хата, а в її стінах – ангел, яким є образ сина Андрія. Так сталося, що судилося їй піднімати первістка на ноги, тобто в прямому й переносному значенні. А далі – щоденна праця з оголеними буднями, специфіку якої не завжди розуміє навіть найближче оточення. Весь вільний час і відпустки проводить в рідному селі. Образ св. п. Батька Івана Козачука (1930 – 1991) нерідко виринає в уяві, хоч незабутнім – 60-літнім і мужнім – відійшов у засвіти 24 роки тому... Серце забилося дужче – відвідала 79-річну матусю. Пані Зінаїді потрібно, куди не кинь оком, допомагати в ошатно прибраному «господарстві», що нагадує квітуче поле, на якому вона – «польова царівна». Ні, вона технізованого підходу до с/г робіт ніколи не визнавала, а нині й поготів – Матусі важко уявити позбавлення від бур'янів чи копання картоплі механічним способом. Адже її це Земля і вона любить лишень її руки. Це передалося й Галині, для якої така «архаїка» теж до душі. Йдеться про якийсь відмінний від «цивілізованого» ритм мислення та переживання навколишнього. Світ людей у великій кількості не одного обтяжує. Високі посади, за її переконанням, не для неї; вона подібне уникала навіть тоді, коли їй пропонували... Хіба таку навчительку, покликану трудитись словом і чином без прислужництва й підхлібства,

услужництва й холуйства, віднайде винагорода в нашу добу? У пільмі часу нелегко шукати правду, як байку з трьома сорочками...Кривда-потвора носить велику голову й таке опасисте черево, що годі його одягнути у вишиванку! Та вона сприймає дійсність тверезо, сподіваючись на те, що кривда загубиться у пільмі! Натомість зійде сонце й освітить не таверну, змальовану Віктором Гюго, а сільську крамницю зі справедливими дарами. Для добрих людей!

І ось – полудень віку. Чи став ювілейний серпень для неї певним порогом, приміром, на кшталт обнадійливого тлумачення цього поняття? Вона має чим пишатися. Не окреслюватиму тут вагу дослідницького доробку доктора філологічних наук Галини Яструбецької. Він, без сумніву, значний, вагомий і потрібний широким науковим колам України. З-поміж багатьох назву бодай кілька найбільш примітних: «Архаїзми та старослов'янізми і їх моделююча роль у експресіоністичній стильовій структурі «Палімпсестів» В. Стуса» (2000), «Валерян Підмогильний і Василь Стефаник. Танатографія свідомості» (2001), «Есхатологізм поетичного мислення Тодося Осьмачки» (2004), «Елементи експресіоністичної поетики в художньому просторі Ольги Кобилянської (на матеріалі новели «Битва») (2011)», «Одержима» Лесі Українки крізь призму теорії експресіонізму» (2011), «Експресіоністична репрезентація західно-українського журналу «Вікна» (2013). «Любов у вимірі експресіонізму (на матеріалах поезії В. Стуса)» (2013). Що ж, праці Галини Яструбецької не такі, як усі, коли йдеться про *à la mode*. Їхня змістова наповненість у сполучі з конкретикою, аргументованість розмислів та логіка взаємозв'язків, – все це акуратно викладена системна лінва, яку треба сприймати не телефонним слухальцем, а душею... Бо там – глибина думки зрозумілого призначення: на оксамитовому підвищенні чиста людина, а не її манекен у пишній перуці. Остання так нагадує голівку Йосипа-співака, уродженця Донецька.

Тільки незрячий відає, чому так хочеться процитувати листовні рядки з-під пера дослідниці: У мене дорослий тридцятирічний син. Але я усвідомила в цьому віковому статусі, що Господь дає мені шанс висловити те, про що міркувалося впродовж десятиліть, і змалювати словом те, що бачиш і

переживаєш / відчуваєш. Осмілюся назвати душу, дану мені Богом, розумною. «Вона досягає властивої їй цілі, коли б, за словами Марка Аврелія, не була визначена межа життя».

Про що шкодує? Не судилися численні діалоги з Батьком Іваном. А ще – пропало то, що можна було зберегти: «ріднесеньку білу хату за символічну суму віддали односельчанам»... Чому? Відповідь проступає з її листа, адресованого автору цих рядків. Бо «мамі стало важко обходитися самій. Але того робити не треба було. Я не могла вплинути на ситуацію, а варто б інколи проявляти категоричність. Сьогодні за хатою, за своїм подвір'ям бануємо: я й мама. Місце там дивовижне. Край села. Луг, вільшина, болото зі всією поліською рослинністю, ожинники, черемхи, калини-ліщини, поля і ліс майже поруч. Там дихається по-іншому».

Нумо, візьмемо імовірно за зовсім певне. Так воно буває, за спостереженням Галини Яструбецької як поетеси: / Але зглянеться осінь – / і акорди багрянні / зазоріють у росах. / І калинова ніжність, / і зозулина туга. / І – звучить на шипшині / кармазинова fuga...»

Отже, такі собі «три епічні драми», що розгортаються ніби на кону театру Бертольта Брехта в Берліні. Кажу це, зрозуміло, не як реципієнт «Тригрошової опери», в основу якої Брехт поклав «Оперу жебраків» англійського драматурга Джона Гея (1685 – 1732); я віднайшов мораль епічного характеру передусім в оригінальних творах Галини Яструбецької. Вони творять своєрідний цикл книжок, зокрема: «Меморіогліфіка» (Різьблення на пам'яті), 2009; «Photodosia» (Світлодаяння), 2010; «Поліський пілігрим», 2011; «Kalophonía» (Прекраснозвуччя), 2012; «Яшмове серце», 2013. До речі, прочитання віршів зі збірки «Яшмове серце» свідчить про драматизм поезії Галини Яструбецької, глибину її світовідчуття, сенс якого становить інтелектуально-емоційну та наскрізь предметну основу. Ось, для прикладу, такі запитальні сполуки, написані 31 травня 2013 року: / Як по світу пройти, / щоб нікого не ранили / собою? / Збої світлого ритму. / Рими здригнулись і завмерли. / Стер хтось відданість і довіру. / Як через світ перейти, / щоб не втратити віру?

Без сумніву, процитовані рядки репрезентують якусь таїну; нею переповнене «яшмове серце», з якого виривається гук-крик від глибокої травми. Проте і на больовій межі твориться гармонійна рівновага: світ –чудесний, бо одухотворений вірою, а звідси – не

сновидіння, а сподівання на кращі світлі дні... За словами Ігоря Римарука, хто з критиків вийде на прю з поетами, то «не треба їх жаліти». Болісне це зауваження. Та не слід ототожнювати солодко-лінивий біль можновладця з терпким болем одержимого мандрівника... Однак завжди може мати місце розміреність, що матеріалізує спокій споглядання, коли «тихим» буває не тільки голос, але й руки. Про це поетеса зізнається у вірші, написаному 12 листопада 2014 року: «Обмежую коло свого спілкування / куванням зозулі, / безмов'ям трави, / а світ норовить / затягнути у вир / надколотих фраз, / покалічених звуків. / Чую: / колотиться-стукає / серце слів. / На голови їх, застрашених, / тихі кладу руки.

Аналізовані поезії свідчать про те, що життя поетеси органічно зрощене з малою батьківщиною. Це особливо проступає з творів, що містяться в «Поліському пілігримі». Йдеться про ліро-епічні мікросюжети, психо-портрети, рідні образи – усе з природи, зі збереженням імен або прізвиськ. Вони легко впізнавані та ідентифіковані, як і назви місцин, урочищ, пасовищ, острівків, бродів, бродиків, боліт, лісових угідь. Авторка задекларувала зримо насамперед етнічно-національні, родові, родинні і сімейні цінності. А ще вона має намір доповнити названу книжку новими розповідями про сусідів, односельців. Вже нуртує в уяві й нова назва – «Царський список». Це так, може, за аналогією до назви одного з томів Вавилонської історії, написаної у сиву давнину древнім жрецем Беросом, який жив упродовж 350 – 280 рр. до наших днів.

Галина Яструбецька вийшла на широку битву дороги, яку освітлює багаття Гефестового царства. І будьмо певні: вона з неї вже не зверне.

Вікторія Квіцинська, викладач (Київ)

УДК 821.161.2-193.3.09 (Жук М.)

Любовні зізнання в обрамленні вінка сонетів Михайла Жука

Стаття розкриває сюжетні лінії любовної драми у першому в українській ліриці вінку сонетів Михайла Жука.

Ключові слова: сонет, вінок сонетів, магістрал, ліричний герой, платонічна любов.